

1. เรื่อง การประชุมเปิดโครงการโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุกเพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด เอลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 28 กรกฎาคม 2567

2. ชื่อ-นามสกุล นางบังอร สุภาเกตุ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

3. ชื่อหน่วยงาน ศูนย์ประสานงานโครงการพระราชดำริ โครงการเฉลิมพระเกียรติ และโครงการที่เกี่ยวข้องกับพระบรมวงศานุวงศ์ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

4. หลักการและเหตุผล

ตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการเครือข่ายสุขภาพมารดาและทารกเพื่อครอบครัวไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปี พ.ศ. 2567 - 2570 โดยทรงมีพระราชประสงค์เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดของประเทศให้ต่ำลง โดยได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 ซึ่งต่อมาคณะกรรมการอำนวยการโครงการเครือข่ายสุขภาพมารดาและทารกเพื่อครอบครัวไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จึงอนุมัติให้จัดทำโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุกเพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดในช่วงปี พ.ศ. 2567 - 2570 โดยการมีส่วนร่วมของกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และกรุงเทพมหานคร กรมอนามัยในฐานะเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการโครงการฯ จึงได้จัด “ประชุมเปิดโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุกเพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด เอลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 28 กรกฎาคม 2567” เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2568 ณ ห้องประชุมสัมฤทธิ์เมตตาประชารักษ์ ชั้น 9 กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุขเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานลดภาวะคลอดก่อนกำหนด

5. วัตถุประสงค์ของการจัดประชุม

- 5.1 เพื่อสร้างความร่วมมือการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- 5.2 เพื่อเป็นการสื่อสารการดำเนินงานโครงการให้กับภาคีเครือข่าย และประชาชนทราบ
- 5.3 เพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้กับจังหวัดน่าน 25 จังหวัด

6. กลุ่มเป้าหมาย

6.1 ผู้เข้าประชุม Onsite ประกอบด้วย

- คณะกรรมการอำนวยการโครงการเครือข่ายสุขภาพมารดาและทารกเพื่อครอบครัวไทยฯ
- คณะอนุกรรมการและคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง
- ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกรุงเทพมหานคร บุคลากรสาธารณสุขและผู้เกี่ยวข้อง ในจังหวัดน่าน จำนวน 25 จังหวัด

6.2 ผู้เข้าร่วมประชุม Online ประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบงาน

- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ทั่วประเทศ
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ทั่วประเทศ
- โรงพยาบาลศูนย์ /โรงพยาบาลทั่วไป /โรงพยาบาลชุมชน ทั่วประเทศสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- หน่วยบริการสาธารณสุขสังกัดกระทรวงมหาดไทย และกรุงเทพมหานคร

7. วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการ

7.1 การเตรียมความพร้อมการจัดประชุม

- การจัดเตรียมเอกสารสำคัญต่าง ๆ ในการจัดประชุม เช่น การจัดทำโครงการประชุมฯ กำหนดการประชุม หนังสือเชิญประชุม การจัดทำคำกล่าว คำแถลงนโยบาย ข่าวประชาสัมพันธ์ การจ้างออกแบบโลโก้ร่วมดำเนินการจัดประชุม

- การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อร่วมดำเนินการจัดประชุม แบ่งเป็น คณะวิชาการ คณะพิธีการต้อนรับ ลงทะเบียน คณะงบประมาณ ที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม คณะสื่อสารประชาสัมพันธ์ นิทรรศการ และโสตทัศนูปกรณ์ และคณะยานพาหนะ

- จัดทำ Working agenda เพื่อกำกับการจัดงาน

- ประสานติดตามผู้บริหาร บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม

7.2 ประเด็นสำคัญการประชุม

- ประธานการประชุม นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

- ผู้เข้าประชุม จำนวนรวมทั้งสิ้น ๑,๓๐๓ คน แบ่งเป็นเข้าร่วม ณ สถานที่จัดการประชุม จำนวน ๒๕๐ คน ประชุมผ่านระบบ Online จำนวนมากกว่า ๑,๐๕๓ คน โดยผ่านระบบ Video Conference จำนวนทั้งสิ้น ๓๐๐ คน และเข้าผ่านระบบ Facebook LIVE กรมอนามัยจำนวน ๗๕๓ คน มีการเข้าชมคลิปบันทึกการประชุมย้อนหลังผ่านระบบ Facebook กรมอนามัย จำนวน ๔๒,๗๖๘ ครั้ง

- **กิจกรรมสำคัญ**ที่เป็นความร่วมมือของกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. กิจกรรมการแถลงนโยบายการดำเนินงานของภาคีหลัก 3 หน่วยงาน ได้แก่

กระทรวงสาธารณสุข กำหนดมาตรการสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาระบบคัดกรอง 5 โรคเสี่ยง ยกระดับการสอนในคลินิกฝากครรภ์ พัฒนาระบบให้ยา Progesterone และ Corticosteroid พัฒนาระบบรักษาและส่งต่อแบบ พัฒนา NICU และ Ward Sick Newborn รวมถึงการส่งเสริมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ คัดกรอง ROP ในพื้นที่นำร่อง 24 จังหวัด

กระทรวงมหาดไทย มุ่งเน้นมาตรการให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอขับเคลื่อนฯ ผ่านกลไก พขอ. ร่วมกับ อปท. ในพื้นที่ 24 จังหวัด 72 อำเภอ

กรุงเทพมหานคร ขับเคลื่อนมาตรการส่งเสริมการฝากครรภ์คุณภาพและคัดกรองกลุ่มเสี่ยงในโรงพยาบาล

สังกัดสำนักงานการแพทย์ และหน่วยบริการสาธารณสุข สังกัดสำนักอนามัยทั้งหมด

2. การบรรยาย “ความรู้สำคัญที่มีความจำเป็นต่อการลดภาวะคลอดก่อนกำหนดของประเทศไทย” ประเด็นสำคัญที่ได้รับ

- 1) เชื่อมโยงเครือข่ายการดูแลแม่และเด็กระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น
- 2) สร้างฐานข้อมูลระดับชาติ เพื่อเฝ้าระวังภาวะคลอดก่อนกำหนด
- 3) ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม ในการป้องกันและรักษาภาวะคลอดก่อนกำหนดในบริบทประเทศไทย
- 4) ผลักดันนโยบายแม่และเด็กสู่กลไก “แม่ปลอดภัย ลูกเกิดรอด” อย่างยั่งยืน

3. การเสวนาวิชาการ ความรู้สำคัญที่มีความจำเป็นต่อการลดภาวะคลอดก่อนกำหนดของประเทศไทย จำนวน 2 หัวข้อ ได้แก่

เสวนา 1 แนวทางการจัดการระบบเพื่อป้องกันและดูแลรักษาภาวะคลอดก่อนกำหนด(Policy driven) โดยมีผู้ร่วมเสวนา ได้แก่ รองอธิบดีกรมอนามัย ประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสาขาสูติ-นรีเวชกรรม ประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสาขาทารกแรกเกิดและเด็ก และผู้อำนวยการกองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

เสวนา 2 การขับเคลื่อนและการบริหารจัดการในพื้นที่ (Implementation) โดยมีผู้ร่วมเสวนา ได้แก่ ประธานคณะกรรมการอนามัยแม่และเด็กจังหวัดนครพนม ผู้รับผิดชอบงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม ผู้รับผิดชอบงานกรมอนามัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยและผู้อำนวยการกองสร้างเสริมสุขภาพ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

ประเด็นสำคัญที่ได้รับ

1) การขับเคลื่อนเชิงนโยบาย โดยกรมอนามัยร่วมกับเครือข่าย Service plan สาขาสูติ-นรีเวชกรรมและสาขาทารกแรกเกิดและเด็ก และงานส่งเสริมสุขภาพในระดับพื้นที่ ที่ได้ร่วมกันวางแนวทางการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุกที่ครอบคลุมทั้งการเฝ้าระวัง การป้องกัน คัดกรอง ดูแล และติดตามหญิงตั้งครรภ์และทารกคลอดก่อนกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบ และการเกิดความยั่งยืน

2) บทเรียนจากพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จและเป็นแบบอย่าง ได้แก่ พื้นที่จังหวัดนครพนม แสดงให้เห็นการบูรณาการความร่วมมือของภาคีเครือข่าย ตั้งแต่ระดับปฐมภูมิถึงระดับทุติยภูมิ ร่วมจัดระบบคัดกรองโรคเสี่ยง 5 กลุ่ม และการติดตามต่อเนื่องในชุมชน ช่วยลดความเสี่ยงได้จริงและมีประสิทธิภาพ

3) พลังของชุมชนและท้องถิ่น ผ่านบทบาทของ อสม. / อบท. / และศูนย์บริการสุขภาพในพื้นที่ทำให้การเฝ้าระวังเชิงรุกและการดูแลต่อเนื่องเกิดขึ้นอย่างยั่งยืน

หากทุกภาคส่วนร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงาน จะสามารถลดภาวะคลอดก่อนกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

4. การจัดนิทรรศการการดำเนินงานของภาคีเครือข่ายต่างๆ เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด จำนวน 6 บูธ ประกอบด้วย

- 1) รูปแบบการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกระทรวงมหาดไทย
- 2) รูปแบบการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกรุงเทพมหานคร
- 3) การส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ในสถานประกอบการ ของสำนักงานหลักประกันสังคม
- 4) การใช้ระบบฝากครรภ์ดิจิทัลเพื่อการเข้าถึงระบบบริการที่รวดเร็ว ของสำนักสุขภาพดิจิทัล

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

- 5) รูปแบบการจัดบริการเพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดของจังหวัดนครพนม
- 6) การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทารกเกิดก่อนกำหนด มูลนิธิศูนย์นมแม่แห่งประเทศไทย

7.3 ผลการประเมินความพึงพอใจการจัดประชุม

- ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 52 คน (คิดเป็นร้อยละ 20.8)
- ผลการประเมิน ผู้เข้าร่วมประชุมมีความพึงพอใจระดับมาก-มากที่สุด ร้อยละ 98.07 (เป้าหมายร้อยละ 80) แบ่งเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านวิชาการ

- 1.1 มีการสรุปเนื้อหาประเด็นสำคัญที่เข้าใจง่าย คิดเป็นร้อยละ 98.16
- 1.2 การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมเสวนาแสดงความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 96.15
- 1.3 การตอบข้อซักถาม ตรงประเด็น เข้าใจง่าย คิดเป็นร้อยละ 94.23
- 1.4 ความเหมาะสมของเวลา คิดเป็นร้อยละ 92.31

2. ด้านระยะเวลา และการประชาสัมพันธ์

- 2.1 สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 92.31 (โดยผู้ตอบแบบสอบถาม Onsite N=35 คน)
- 2.2 ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 92.31
- 2.3 การประชาสัมพันธ์การจัดประชุม คิดเป็นร้อยละ 94.23

3. ด้านการนำความรู้ไปใช้

- 3.1 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง คิดเป็นร้อยละ 98.08
- 3.2 สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้ คิดเป็นร้อยละ 98.08

4. ภาพรวมการจัดประชุม

- 4.1 รูปแบบและพิธีเปิดการประชุม คิดเป็นร้อยละ 100
- 4.2 ความเหมาะสมของประเด็นอภิปราย คิดเป็นร้อยละ 96.15
- 4.3 การจัดนิทรรศการ คิดเป็นร้อยละ 98.08

ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาด้านการนำเสนอข้อมูลวิชาการควรมีเอกสารสำหรับแจกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับข้อมูลไปในทิศทางเดียวกัน และเสนอให้มีการนำ Best practice แต่ละจังหวัดมานำเสนอ ด้านการจัดประชุมเนื้อหาและพิธีการควรมีความกระชับเวลา และสนับสนุนให้มีการจัดประชุมในรูปแบบ Onsite ด้านการติดตามประเมินผล ควรมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมพัฒนาเครือข่ายร่วมดูแล

8. ถอดบทเรียนจากกระบวนการจัดประชุม

1. สิ่งที่ได้ทำได้ดี (Good Practices)

ด้าน รายละเอียด

การวางแผนและเตรียมการ จัดตั้งคณะทำงานย่อยเฉพาะด้าน มีการจัดทำเอกสารครบถ้วน เช่น คำกล่าวเปิด-แถลงนโยบาย กำหนดการ เชิญประชุม และมี Working Agenda ที่ชัดเจน

ความร่วมมือข้ามหน่วยงาน การบูรณาการจาก 3 หน่วยงานหลัก (สธ., มท., กทม.) พร้อมภาคีเครือข่ายต่างๆ เป็นตัวอย่างของ Multi-sectoral collaboration ที่มีพลัง

ช่องทางเข้าร่วมหลากหลาย มีทั้ง onsite, video conference, Facebook Live และบันทึกย้อนหลัง ช่วยเพิ่มการเข้าถึง

การจัดเนื้อหาวิชาการครบถ้วน ครอบคลุมทั้งมิตินโยบาย (Policy), การขับเคลื่อนในพื้นที่ (Implementation) และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จริงจากพื้นที่ต้นแบบ

การจัดนิทรรศการ นำเสนอ Best Practices และนวัตกรรมจากหลายภาคส่วน ช่วยเสริมมิติการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่แค่บรรยาย

สรุปและข้อเสนอแนะ

- การจัดประชุมที่มีลักษณะจัดเป็น event นอกจากการพิจารณากิจกรรมในการจัดประชุมแล้วต้องมีการวางแผนเพื่อเตรียมการ ในการกำกับ การจัดประชุมให้เป็นไปตามกำหนดการ
- ข้อเสนอแนะการจัดทำระบบการกำกับติดตาม และการใช้กลไกเพื่อขับเคลื่อนและกำกับติดตาม

9. ช่องทางการเผยแพร่

-
